

Rapport från ”Gudinnans återkomst? - från Patriarkat till Partnerskap”, arrangerat av Framtiden i våra händer/Elin Wägner-sällskapet, 12 april 2023 i Mäster Olofsgården i Gamla Stan.

Evenemanget bestod av information med kulturella inslag och inleddes med körsång. Medverkande i evenemanget var Gunilla Winberg (ordf i Framtiden i våra händer), Anders Linder (musiker, estradör), Lena Sundh (ordf Operation 1325), Sara Lindblom (Kristna Freds), Anita Berger (artist, Grön Kvinna), Marianne Enge Swartz (Elin Wägner-Sällskapet, representant för Medborgarskolan Fogelstad). Evenemanget samlade över 50 deltagare, varav 7 från Gröna Kvinnor.

Utgångspunkt: Det som hindrar förändring är inte bristen på vilja hos flertalet, utan ett system som har låst fast sig i den onda cirkeln av tillväxt och konkurrens. Vi vågar inte tro att någon annan ordning är möjlig. Trots den växande tilliten till kvinnor och kvinnliga värden hänger den gamla manliga verklighetsuppfattningen kvar att konkurrens är det enda som kan motivera människor att arbeta. Den globala konkurrensen och tillväxtjakten har gjort att vi tappat kontakten med helheten, med oss själva och med varandra. Våra ägodelar har gjort oss blinda för den rika väv av liv och relationer som finns runt omkring oss och som vi är beroende av för att kunna leva fullvärdiga liv. Tiden är mogen för en förändring av vårt tankesätt, där vi erkänner och utvecklar vår mänskliga potential, våra rika inre resurser. Där vi förstår att mänskligheten är en del av helheten och där vi bejakar människans ansvar för vår planetens fortsatta liv.

Gunilla Winberg bytte ut formuleringen *Framtiden i våra händer* till *Framtiden i vems händer*.

Anders Linder gav i sin rapsodi en historisk återblick på jordens historia från stenåldern till våra dagar. Hur Gudinnan hämtas från det kollektiva omedvetna, Katarer – kättare - krossas i södra Frankrike på 1200-talet, kvinnor bränns på häxbål i Sverige 1704, Vetenskap är blott materia, själen får ger vika. Tänk på robotars vis. Moder Jord. Hon gråter här inne. Offensiv.

Lena Sund frågade om FNs konvention 1325, som antogs för 20 år sedan har gjort någon nytta. Viss nytta, genom internationella samfundet i fredsoperationer menade hon. Det viktigaste just nu är att ge stöd till kvinnor som är intresserade av fredsarbete. Kvinnor måste synas. Det gör de ej ännu i Libyen, men i Jemen. De deltar i seminarier, får uppfattning om fredsavtal och får verktyg att yttra sig. Det är kvinnorna, som talar med barnen och på så sätt förs deras kunskap vidare till den kommande generationen.

Sara Lindblom talade under rubriken *fred på jorden och fred med jorden*. En komplex värld, kräver komplexa lösningar. Frågor som fred, rättvisa, hållbarhet är parallella. Kräver breda samarbeten. Vision 1325 över hela världen kan inspirera och mobilisera, men det räcker inte med att ta bort en diktator om man inte vet vad det är för samhälle man vill ha istället. Det handlar om breda samarbeten att ena folk över etniska och religiösa gränser, ena land och stad, se det vi har gemensamt och enas över en gemensam vision. Här gäller uthållighet, att arbeta långsiktigt och inkluderande. Ena handen säger stopp till våldet, andra handen välkomnar dig som människa. Vill bygga breda allianser. Värna den hotade folkbildningens roll i demoraliseringen. Vill förstå sina motståndare, vilka drivkrafter de har, lyhördhet att möta även dem, för att påverka dem. Förstå vår samtid, behöver verktyg. För tio år sedan gällde protester, icke samarbete. Utmana vår förstörelse. Forskare i världen visar att 150 olika metoder kan användas. Vi måste lära av varandra Vi måste ha med alla, vi måste ha med de ej inkluderade.

Anita Berger med dragspel framförde, *Evas sång* från pjäsen *Tiden Innan*, där Eva skapade Adam för att få lite sällskap, en tid då jämställdhet och fred rådde.

Marianne Enge Swartz gestaltade i monologen *Ensam dam bland 17 herrar* Elin Wäger när hon på kvällen kommit hem efter sitt inträde i Svenska Akademien den 20 december 1944. Hon blev invald som den andra kvinnan efter Selma Lagerlöf. Troligen för hennes biografi över Selma Lagerlöf och inte för *Väckarklocka*, debattboken om kvinnor, fred och jord, där kvinnan inte lyckats påverka samhällsutvecklingen trots rösträtten. ”Skända, skjuta, sköka är ett hån mot livet, hur kunde vi tro att någon hörde på oss” säger Elin Wäger när hon tänker på konferensen i Haag 1915.

Gunilla Winberg berättade om Riane Eislers bok *Bägaren och Svärdet* och hennes översättning av den som kom ut 2005. Boken är en redogörelse över kvinnors dolda historia. Svärdet är symbolen för samhällsordning där konkurrens, tävling och maktkamp hyllas. Så är det i vår tid, men i vår tidigaste historia fanns samhällen som byggde på partnerskap och jämlikhet mellan män och kvinnor, där ansvar och omsorg var starka drivkrafter och gudinnan dyrkades som en bringare av liv, fruktbarhet och kärlek. Hennes symbol var Bägaren.

Gunilla Winberg berättade om den lyckade lanseringen av boken på Stadsteatern, som de fått låna gratis, där bl a Eva Moberg och Sven Wolter (även Ewa Larsson) deltog. Boken fick dock en tvivelaktig recension i DN, av oförstående kritiker. En positiv recension av originalutgåvan *The Charlice and the Blade* (publicerad första gången 1987) skrev däremot den norske författaren Erik Damman i sin bok *Pengarna eller livet* 1991. Damman stöder Eislers forskning om två slags samhällen och utveckling. Han menar att olika tendenser har gjort sig gällande under skilda tider i historien. Poängen är att mansidealens dominans resulterar i ensidighet och innebär att det andra könets inflytande undertrycks. Kvinnoidealen om likställighet och tolerans öppnar för samarbete och utvecklingsmöjligheter för bägge könen och för särprägel hos båda. I dag är det uppenbart att manssamhällets ensidighet hindrar lösningen av tidens viktigaste problem.

Riane Eisler blir i år 92 år, liksom Erik Damman. I en senare intervju med Eisler frågar Damman hur vi ska gå vidare med Partnerskap. Hon svarar då att man ska satsa på barns utbildning och vård. Detta påverkar och förbättrar mäns inställning till ett mjukare och mänskligare liv.

Representant för den pånyttfödda Kvinnliga Medborgarskolan på Fogelstad, utanför Katrineholm blev Marianne Enge Swartz och hon berättade om skolans bakgrund, som format politiker, författare och konstnärer. Genom åren 1925-1954 utbildades 2000 kvinnor där. Grundpedagogiken var Handen, Hjärtat, Hjärnan. Det praktiska och teoretiska ska samverka och är likvärdiga. Kvinnor övade att tala och hade gymnastik. År 2022 öppnades Fogelstads Kvinnliga Medborgarskola igen av Insamlingsstiftelsen Fogelstad, vars uppdrag är att renovera och återinviga huset Lilla Ulfåsa, för bildning och kulturell verksamhet där. I styrelsen finns bl a Tjia Torpe.

Den kulturella verksamheten bedrivs av Vänföreningen Fogelstad, vars ändamål är att verka i Fogelstadsgruppens anda genom att vara radikal och utmana sin samtid. De arrangerar kurser, debatter, bokcirklar, seminarier, workshops för freden, jorden och kvinnofrågan. På sikt är en rösträttssafari på gång, där man besöker Moa Martinssons Johannesdal, Ellen Keys Strand, Elin Wägners Björka och Selma Lagerlöfs Mårbacka. Den 29 april kl 9.30 – 16.00 arrangeras en Trädgårds- och föreningsdag på Lilla Ulfåsa, där man kan hjälpa till med trädgårdsarbetet och få information om verksamheten. Elin Wäger står staty på gården och hon blomstersmyckas den 8 mars, liksom alla påklädda och namngivna kvinnostatyer i Stockholm av Blomster Flora.

Moder Jord, offensiv, kvinnor måste synas, den kommande generationen, komplex värld, komplexa lösningar, folkbildning, breda lösningar, gemensam vision, öva och träna, inkluderande, breda samarbeten, uthållighet, utmana vår förstörelse, förstå våra motståndare, förstå vår samtid, behöver verktyg, lära av varandra, svärdet och bägaren, barns utbildning och vård, teori och praktik, utmana sin samtid, freden, jorden, kvinnor, är ord som sammanfattar detta evenemang. Hur kan Gröna Kvinnor fånga upp några av dem?. Hur kan vi förvalta, hantera och utveckla en ny kultur med en välfärd på planetens villkor? Hur kan vi bidra till *Framtiden i Vems händer?*

Gunilla Staaf